

PREISKOVANJE RAČUNOVODSKIH POROČIL

OSNOVE NAČRTOVANJA POSLOVANJA ZA OBLIKOVANJE POSLOVNIH ODLOČITEV

Študijsko gradivo

Dr. Branko Mayr

2023

PREISKOVANJE RAČUNOVODSKIH POROČIL - Osnove načrtovanja poslovanja za oblikovanje poslovnih odločitev

Dr. Branko Mayr

Copyright © Visoka šola za računovodstvo in finance; Ljubljana 2022

Vse pravice pridržane, še posebej pravica do razmnoževanja in razširjanja. Noben del te knjige se brez soglasja založnika ne sme v nobeni obliki reproducirati, kopirati, predelati, razmnoževati ali razširjati.

Izdal in založil:

Visoka šola za računovodstvo in finance
Stegne 21 c
1000 Ljubljana
<http://www.vsr.si>

Cena: 25 eur
Naklada: Tisk na zahtevo

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

657(075.8)

005.311.6(075.8)

MAYR, Branko

Preiskovanje računovodskih poročil : osnove načrtovanja poslovanja za oblikovanje poslovnih odločitev : študijsko gradivo / Branko Mayr. - Ljubljana : Visoka šola za računovodstvo in finance, 2023

ISBN 978-961-95674-2-5

COBISS.SI-ID 146464259

Kazalo vsebine:

1	Uvod.....	17
2	Podjetje in poslovanje	19
2.1	Uvod.....	19
2.2	Podjetje kot poslovni sistem.....	19
2.3	Podjetje in poslovanje kot sestavina poslovnih funkcij	21
2.4	Podjetje in njegovo okolje.....	22
2.5	Prvine poslovnega procesa	23
	Oprelitev prvin poslovnega procesa in njihova računovodska obravnava	23
	Obseg prvin; potrošek; stroški; prihodki, odhodki; izid.....	23
	Poslovni proces in preoblikovanje prvin poslovnega procesa v učinke.....	24
3	Načrtovanje kot informacijska funkcija	27
3.1	Uvod.....	27
3.2	Oprelitev računovodskega predračunavanja.....	28
3.3	Povezava računovodskega načrtovanja z informacijskimi in upravljalnimi funkcijamiI	28
3.4	Obdobje načrtovanja	30
	Kratkoročno načrtovanje	30
	Dolgoročno načrtovanje	31
3.5	Predračunski računovodski izkazi.....	31

Uvod.....	31
Predračunska bilanca stanja	32
Predračunski izkaz poslovnega izida.....	33
Predračunski izkaz denarnih tokov	34
3.6 Načrtovanje posameznih ekonomskih kategorij.....	34
Načrtovani prihodki.....	34
<i>NAČRTOVANI PRIHODKI OD POSLOVANJA</i>	34
<i>NAČRTOVANI PRIHODKI OD FINANCIRANJA</i>	35
<i>NAČRTOVANI IZREDNI PRIHODKI</i>	35
Načrtovani stroški in odhodki	35
<i>NAČRTOVANI ODHODKI</i>	35
<i>NAČRTOVANI STROŠKI</i>	36
Načrtovanje poslovnega izida	36
Predračun denarnih tokov.....	36
3.7 Področja načrtovanja	38
3.8 Dinamično načrtovanje	39
3.9 poslovni načrt	41
Vsebina poslovnega načrta.....	41
<i>POVZETEK</i>	41
<i>DEJAVNOST, PODJETJE, PROIZVODI IN STORITVE, VSTOP NA TRG IN STRATEGIJA RAST</i>	42
<i>TRŽNE RAZISKAVE IN ANALIZA</i>	43
<i>EKONOMIKA POSLOVANJA PODJETJA</i>	44
<i>NAČRT TRŽENJA</i>	44
<i>RAZVOJ TEHNOLOGIJE IN PROIZVODOV</i>	44
<i>NAČRT IZDELAVE IN PROIZVODNJE</i>	44
<i>MANAGERSKI TEAM, ORGANIZACIJA, KADRI</i>	45
<i>STORITVE (STORITVE OKOLJA, FINANČNE STORITVE, KRATKOROČNE IN DOLGOROČNE STORITVE)</i>	45

<i>PRAVNI OKVIR, NOTRANJA ORGANIZIRANOST</i>	46
<i>TERMINSKI NAČRT IZVEDBE</i>	46
<i>KRITIČNA TVEGANJA IN PROBLEMI</i>	46
<i>FINANČNI NAČRT</i>	47
<i>PREDLAGANA PONUDBA PODJETJA INVESTITORJEM</i>	48
<i>PREGLEDNICE IN FINANČNI PRIKAZI</i>	48
<i>PRILOGE</i>	48
Obličnost poslovnega načrta	48
Vrste načrtov	50
4 Presojanje vsebine kategorij v računovodskih izkazih	53
4.1 Uvod	53
4.2 Temeljne računovodske predpostavke in kakovostne značilnosti računovodenja ...	54
4.3 Medsebojna povezanost računovodskih kategorij.....	55
4.4 Predračunska in obračunska bilanca stanja - osnove	59
4.5 Sredstva	59
Pravila pripoznave sredstev	60
Pravila merjenja sredstev	62
4.6 Pomembnejše oblike sredstev	66
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve.....	66
<i>VLOGA NEOPREDMETENIH SREDSTEV IN DOLGOROČNIH AKTIVNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV V POSLOVNEM PROCESU</i>	66
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) NEOPREDMETENIH DOLGOROČNIH SREDSTEV</i>	67
<i>ANALITIČNI POSTOPKI ZA OBLIKOVANJE MNENJA O NEOPREDMETENIH SREDSTVIH IN DOLGOROČNIH AKTIVNIH</i> <i>ČASOVNIH RAZMEJITVAH</i>	68
Vsebina vrednosti	68
Povezava z izkazom poslovnega izida	68

Presojanje vsebine	68
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV IN DOLGOROČNIH AKTIVNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	69
OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	70
<i>OPREDELITEV VSEBINE OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV</i>	70
<i>VLOGA OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV V POSLOVNEM PROCESU</i>	71
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV</i>	72
<i>PRESOJANJE VPLIVA OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	74
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o opredmetenih osnovnih sredstvih.....	74
Povezava z izkazom poslovnega izida:	74
Presojanje vsebine:	74
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	75
DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	76
<i>OPREDELITEV VSEBINE DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB</i>	76
Vsebina dolgoročnih finančnih naložb.....	76
<i>ANALITIČNA DELITEV DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB</i>	77
<i>VLOGA DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB V POSLOVNEM PROCESU</i>	77
<i>SEDANJA KNJIGOVODSKA VREDNOST DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB</i>	78
<i>PRESOJANJE VPLIVA DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	78
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o dolgoročnih finančnih naložbah	78
Povezava z izkazom poslovnega izida	78
Presojanje vsebine	78
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	79
ZALOGE	80
<i>OPREDELITEV VSEBINE ZALOG</i>	80

<i>VLOGA ZALOG V POSLOVNEM PROCESU</i>	81
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) ZALOG</i>	82
Nabavna vrednost	82
<i>ODPIS VREDNOSTI</i>	84
<i>KNJIGOVODSKA VREDNOST ZALOG</i>	84
<i>PRESOJANJE VPLIVA ZALOG NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	85
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o zalogah.....	85
Povezava z izkazom poslovnega izida	85
Presojanje vsebine:	85
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI ZALOG NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	86
TERJATVE	87
<i>OPREDELITEV VSEBINE TERJATEV</i>	87
<i>VLOGA TERJATEV V POSLOVNEM PROCESU</i>	88
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) TERJATEV</i>	89
Nabavna vrednost	89
Popravek vrednosti terjatev	89
Odpisi terjatev	90
<i>KNJIGOVODSKA VREDNOST TERJATEV</i>	91
<i>PRESOJANJE VPLIVA TERJATEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	91
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o terjatvah	91
Povezava z izkazom poslovnega izida	92
Presojanje vsebine	92
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI TERJATEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	93
DENARNA SREDSTVA	93

<i>OPREDELITEV VSEBINE DENARNIH SREDSTEV</i>	93
<i>VLOGA V POSLOVNEM PROCESU</i>	95
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) DENARNIH SREDSTEV</i>	96
<i>PRESOJANJE VPLIVA DENARNIH SREDSTEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	96
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o denarnih sredstvih	96
Presojanje vsebine	96
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI DENARNIH SREDSTEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	97
KRATKOROČNE ČASOVNE RAZMEJITVE (AKTIVNE in PASIVNE)	98
<i>OPREDELITEV VSEBINE KRATKOROČNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV</i>	98
<i>VLOGA KRATKOROČNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV V POSLOVNEM PROCESU</i>	99
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) KRATKOROČNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV</i>	99
<i>PRESOJANJE VPLIVA KRATKOROČNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	100
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o kratkoročnih časovnih razmejitvah	100
Povezanost z izkazom poslovnega izida	100
Presojanje vsebine	100
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI KRATKOROČNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	101
4.7 VIRI PREMOŽENJA	102
KAPITAL	103
<i>OPREDELITEV VSEBINE KAPITALA</i>	103
Vsebina kapitala	103
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) KAPITALA</i>	107
<i>PRESOJANJE VPLIVA KAPITALA NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	108
Vsebina vrednosti:.....	108
Presojanje vsebine:.....	109
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI KAPITALA NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	109

DOLGOROČNE REZERVACIJE	110
<i>OPREDELITEV VSEBINE DOLGOROČNIH REZERVACIJ.....</i>	<i>110</i>
Vsebina dolgoročnih rezervacij	110
<i>VLOGA DOLGOROČNIH REZERVACIJ V POSLOVNEM PROCESU.....</i>	<i>111</i>
<i>PRESOJANJE VPLIVA DOLGOROČNIH REZERVACIJ NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	<i>112</i>
Povezava z izkazom poslovnega izida:	112
Presojanje vsebine:	112
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI NA POSLOVNE ODLOČITVE.....</i>	<i>113</i>
OBVEZNOSTI.....	114
<i>OPREDELITEV VSEBINE OBVEZNOSTI.....</i>	<i>114</i>
Vsebina obveznosti	114
Analitična delitev obveznosti	114
<i>VLOGA OBVEZNOSTI V POSLOVNEM PROCESU.....</i>	<i>115</i>
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) OBVEZNOSTI</i>	<i>116</i>
Merjenje obveznosti v računovodskih evidencah	116
<i>PRESOJANJE VPLIVA OBVEZNOSTI NA POSLOVNE ODLOČITVE.....</i>	<i>117</i>
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o obveznostih.....	117
Povezava z izkazom poslovnega izida	118
Presojanje vsebine	118
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI OBVEZNOSTI NA POSLOVNE ODLOČITVE.....</i>	<i>119</i>
4.8 STROŠKI, ODHODKI in PRIHODKI	120
<i>KAJ JE IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA?</i>	<i>120</i>
<i>VSEBINA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA.....</i>	<i>120</i>

<i>VSEBINA, OBLIKA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA</i>	125
<i>IZRAZNA MOČ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA</i>	126
4.9 STROŠKI	126
STROŠKI IN IZDATKI.....	127
VRSTE STROŠKOV	127
Opredelitev vsebine stroškov materiala in storitev	128
<i>VSEBINA STROŠKOV MATERIALA IN STORITEV</i>	128
Merjenje (vrednotenje) stroškov materiala in storitev	130
<i>PRESOJANJE VPLIVA STROŠKOV MATERIALA IN STORITEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	131
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o stroških materiala in storitev	131
Povezava z bilanco stanja.....	132
Presojanje vsebine	132
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI STROŠKOV MATERIALA IN STORITEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	132
Stroški amortizacije.....	133
<i>OPREDELITEV VSEBINE IN VIŠINE STROŠKOV AMORTIZACIJE</i>	133
Vsebina in višina stroškov amortizacije.....	133
<i>PRESOJANJE VPLIVA STROŠKOV AMORTIZACIJE NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	136
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o stroških amortizacije.....	136
Povezava z bilanco stanja.....	136
Presojanje vsebine	136
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI STROŠKOV MATERIALA IN STORITEV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	137
Stroški dela.....	138

<i>OPREDELITEV VSEBINE STROŠKOV DELA IN NJIHOVO MERJENJE</i>	138
<i>PRESOJANJE VPLIVA STROŠKOV DELA NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	140
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o stroškov dela.....	140
Povezava z bilanco stanja.....	140
Presojanje vsebine	140
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI STROŠKOV DELA NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	141
ODHODKI	142
<i>OPREDELITEV ODHODKOV</i>	142
Vsebina odhodkov	142
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) ODHODKOV</i>	143
<i>PRESOJANJE VPLIVA ODHODKOV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	145
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o odhodkih.....	145
Povezava z bilanco stanja.....	145
Presojanje vsebine	145
<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI ODHODKOV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	145
PRIHODKI	147
<i>OPREDELITEV PRIHODKOV</i>	147
Analitična delitev prihodkov	147
<i>MERJENJE (VREDNOTENJE) PRIHODKOV</i>	149
<i>PRESOJANJE VPLIVA PRIHODKOV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	151
Analitični postopki za oblikovanje mnenja o prihodkih	151
Povezava z bilanco stanja.....	151
Presojanje vsebine	151

<i>VPLIVI IZKAZOVANE VREDNOSTI PRIHODKOV NA POSLOVNE ODLOČITVE</i>	152
POSLOVNI IZID	153
5 Merjenje kakovosti poslovanja	154
5.1 Uvod	154
5.2 Orodja proučevanja	156
Odmiki.....	156
Odmiki v finančnem računovodstvu	157
Odmiki v stroškovnem računovodstvu.....	157
Računovodski kazalci.....	159
Računovodski kazalniki	160
<i>POVEZOVANJE DELNIH SPOZNANJ NA PODLAGI RAČUNOVODSKIH KAZALNIKOV</i>	169
<i>ORODJA ZA MERJENJE USPEŠNOSTI NALOŽB</i>	170
1) Računovodska stopnja donosa:.....	172
2) Rok povračila.....	172
<i>NEKATERA DRUGA ORODJA</i>	172
<i>MOŽNI IZBOR KAZALNIKOV</i>	175
Kreditna sposobnost	176
<i>DENARNI TOK IZ POSLOVANJA</i>	177
<i>NETO DOLG IN NETO FINANČNI DOLG</i>	178
<i>SODILA KREDITNE SPOSOBNOSTI</i>	178
Razprava.....	183

Kazali slik:

Slika 2-1: Poslovni sistem, okolje in proces	20
Slika 2-2: Vlaganje v poslovni proces, učinek in izid.....	25
Slika 3-1: Proces oblikovanja odločitev	28
Slika 3-2: Predračunska : obračunska bilanca stanja.....	32
Slika 3-3: Vsebine načrtovanja glede na obdobja načrtovanja.....	39
Slika 3-4: Model dinamičnega načrtovanja.....	40
Slika 3-5: Shema razpoznavanja in opredelitve tveganj	47
Slika 3-6: Zgradba poslovnega načrta	48
Slika 3-7: Primer: Načrt denarnih tokov	50
Slika 3-8: Primer: Plan prilivov in odlivov	51
Slika 4-1: Tipi povezav glede na stalnost in kompleksnost	55
Slika 4-2: Medsebojna povezanost ekonomskih kategorij v računovodskih izkazih in splošna načela povezave.....	56
Slika 4-3: Osnovna načela povezovanja postavk bilance stanja	58
Slika 4-4: Shema bilance stanja	59
Slika 4-5: Glavne vrste sredstev	60
Slika 4-6: Uporaba pravil pripoznave	61
Slika 4-7: Diagram pripoznave	62
Slika 4-8: Podlage za ocenitev poštene vrednosti	63
Slika 4-9: Dejavniki poštene vrednosti	63